

Перцепцијата на европерспективите на македонските граѓани по препораката на Европската Комисија за отпочнување преговори на Република Македонија за полноправно членство во ЕУ

БРИМА, Македонски член на GALLUP International и асоцијативен член на TNS (Taylor Nelson Sofres) во периодот од 16 - 18 октомври 2009, непосредно по добивањето на препораката од ЕК за добивање на датум за отпочнување на преговори за полноправно членство на Р Македонија во ЕУ, спроведе телефонското истражување со CATI систем (телефонско интервју реализирано со помош на компјутер), на национално репрезентативен примерок од 663 полнолетни граѓани на РМ. Истражувањето е сопственост на БРИМА

На прашањето "Дали сте слушнале дека на 14 Октомври оваа година Европската Комисија даде препорака за отпочнување преговори на Република Македонија за полноправно членство во ЕУ?", 89% анкетирани одговориле дека слушнале а 11% дека не слушнале. Споредено со информираноста за добивањето на кандидатскиот статус во 2005 година кога 96% анкетирани изјавиле дека слушнале дека Република Македонија стана земја кандидат за полноправно членство во ЕУ преставува помала информираност кај 7% анкетирани.

На прашањето какво влијание ќе има врз квалитетот на нивниот живот препораката на ЕК 63%¹ одговориле дека ќе има позитивно влијание што практично е идентично во однос на очекуваното влијание од кандидатскиот статус кога во 2005 г. така се изјасниле 64% анкетирани. Дека препораката ќе нема никакво влијание се изјасниле 30% (23% за кандидатскиот статус), 4% и за препораката и за кандидатскиот статус оцениле дека ќе има негативно влијание врз квалитетот на нивниот живот.

Во ова истражување го поставивме и прашањето "каково влијание ќе има препораката на вкупната состојба во Република Македонија?" на кое 73% анкетирани одговорија дека ќе има позитивно влијание 16% одговорија дека ќе нема никакво влијание и 4% дека ќе има негативно влијание.

Оценката дека Република Македонија ќе стане полноправна членка во Унијата во наредните 5 години ја споделуваат 71% анкетирани, 11% очекуваат тоа да се случи во наредните 10 години, 5% сметаат дека за тоа се потребни повеќе од 10 години а со скепса гледаат 7% анкетирани кои сметаат дека тоа никогаш нема да се случи. На ова прашање во 2005 г. 34% одговориле во наредните 5 г., 32% во наредните 10 години а 18% за повеќе од 10 години, само 6% тогаш слично како и сега сметале дека тоа никогаш нема да се случи. Споредбата на податоците укажува дека значително се зголемува бројот на оние кои очекуваат дека за зачленувањето на РМ ќе бидат потребни до 5 г. сметајќи од денес.

¹ Останатите одговори до 100% се однесуваат на оние испитаници кои одбиле да одговорат или на прашањето одговориле не знам.

Оценка дека Република Македонија ќе стане полноправна членка во Унијата	2009 г.	2005 г.
За 5 години	71%	34%
За 10 години	11%	32%
Повеќе од 10 години	5%	18%
Никогаш	7%	6%
Не знае	6%	10%

Битна промена се забележува во перцепцијата на граѓаните на главните пречки за влез во ЕУ. Оваа година 77% како главна пречка го сметаат спорот со Грција за името (во истражувањето од 2005 г. не беше актуелен проблем заради што и не беше на листата на проблеми што се потврди со фактот дека не е добиен ниту како спонтан одговор во графата: “Друг проблем”), потоа 65% (74%)² невработеноста, 57% (71%) економската состојба, 44% (65%) криминалот и корупцијата, 34% (19%) меѓуетничките односи, 31% (26%) неспособноста на политичарите, 27% (39%) нефункционирањето на правната држава, 24% (31%) бавното спроведување на реформите, 22% (24%) отсуството на консенсус помеѓу политичките партии за важните државни интереси, 11% (18%) лошо спроведени избори. На ова прашање анкетираниите имаат можност да даваат повеќе одговори

Главни пречки за влез во ЕУ (можни повеќе одговори)	2009 г.	2005 г.
Спорот со Грција за името	77%	-
Невработеноста	65%	74%
Економската состојба	57%	71%
Криминалот и корупцијата	44%	65%
Меѓуетнички односи	34%	19%
Неспособноста на политичарите	31%	26%
Нефункционирањето на правната држава	27%	39%
Бавното спроведување на реформите	24%	31%
Отсуството на консенсус помеѓу политичките партии за важните државни интереси	22%	24%
Лошо спроведени избори	11%	18%
Конфликтот од 2001 г.	9%	14%
Друго	2%	1%
Не знае	0%	1%

Запрашани да се одлучат за тоа која е најголемата пречка за прием во ЕУ 47% сметат дека тоа е спорот со Грција, 15% (31%) невработеноста, 10% (26%) економската состојба, 9% (5%) неспособноста на политичарите, 6% (1%) меѓуетничките односи, 4% (17%) корупцијата и криминалот.

² Во заграда се одговорите на истото прашање поставено во истражувањето од 2005 г. по добивањето на кандидатскиот статус.

Најголема пречка за влез во ЕУ (само еден одговор)	2009 г.	2005 г.
Спорот со Грција за името	47%	-
Невработеноста	15%	31%
Економската состојба	10%	26%
Неспособноста на политичарите	9%	5%
Меѓуетнички односи	6%	1%
Криминалот и корупцијата	4%	17%
Бавното спроведување на реформите	4%	3%
Нефункционирањето на правната држава	2%	4%
Отсуството на консенсус помеѓу политичките партии за важните државни интереси	2%	3%
Лошо спроведени избори	0%	0%
Конфликтот од 2001 г.	0%	0%
Друго	1%	1%
Не знае	0%	8%

Перцепцијата на граѓаните колку Македонија заслужила да влезе во ЕУ врз основа на се она што е направено за интеграција на земјата во Унијата покажува значајни промени. Во 2005 г. 28% граѓани сметале дека земјава потполно заслужува да се приклучи кон Унијата, во 2009 г. нивниот број се зголемил за 20% и сега практично секој втор анкетирани (48%) смета дека е направено тоа што треба да се направи. Бројот на анкетирани кои сметаат дека земјава донекаде заслужува да влезе во Унијата се намалил од 48% во 2005 на 36% во 2009 г. Бројот на анкетирани кои сметаат дека не е доволно направено практично не е променет и опфаќа 15% во 2009 и 16% во 2005 (агрегирано донекаде и потполно не заслужува). Бројот на оние кои немаат одреден став за ова прашање се намалил од 8% во 2005 на 1% во 2009 г.

Врз основа на се она што досега Македонија го направи за приближување кон ЕУ сметате ли дека Македонија заслужува да влезе во ЕУ?	2009 г.	2005 г.
Потполно заслужува (направено е тоа што беше потребно да се направи)	48%	28%
Донекаде заслужува (има уште доста да се направи)	36%	48%
Донекаде на заслужува (не е доволно направено)	9%	8%
Воопшто не заслужува (многу малку е направено)	6%	8%
Не знае	1%	8%

Според стандардизираната методологија на почетокот на анкетата на анкетирани граѓани им беше поставено прашањето во која насока се движи Македонија во правилна или погрешна. 58% во 2009 г и 60% во 2005 г од испитаниците оцениле дека Македонија се движи во правилна насока а 29% (27%) дека се движи во погрешна насока, 12% (13%) не знаат. Споредбата на одговорите покажува дека вакви клучни настани имаат капацитет да побудат кај мнозинството граѓани зголемен ентузијазам и оптимизам за вкупните перспективи на државата.

Податоците за политичките преференции на граѓаните покажуваат дека во моментот на истражувањето, непосредно по препораката на ЕК за отпочнување преговори за полноправно членство на РМ во ЕУ, спремност да гласаат за ВМРО ДПМНЕ изразиле 31% анкетирани или 35% пресметано на базата од кои се исклучени оние 10% анкетирани кои експлицитно одговориле дека нема да гласаат. За СДСМ се определиле 13% или 14% од потенцијалните бирачи, за ДУИ 11% одн. 12%, за НД 2% одн 3%, за ДПА 2% пресметано и на ниво на вкупниот електорат и на ниво на потенцијалните бирачи. Останатите партии имаат рејтинг помал од 2%.

Политичката карта во однос на 2005 г. е битно променета. Непосредно по добивањето на кандидатскиот статус во 2005 г. СДСМ го поддржуваа 14% гласачи од вкупниот електорат или 18% од потенцијалните бирачи (тогаш 22% анкетирани експлицитно одговорија дека нема да гласаат што е за повеќе од двојно во однос на истражувањето од октомври 2009 г.), за ВМРО ДПМНЕ се определија 9% одн. 11% од потенцијалниот електорат, за ДУИ 8% одн 10% и за ДПА 3% одн 4%..

Директор на истражувања на БРИМА
Ѓорѓи Кимов

Скопје
26 10 2009

БРИМА е македонски член на GALLUP International од 2002 година
БРИМА е асоцијативен член е на TNS (Taylor Nelson Sofres) од 1998 година. TNS е една од светските водечки/ лидерски агенции за маркетиншки и социо-политички истражувања, со повеќе од 14.000 вработени со полно работно време во повеќе од 70 држави (www.tns-global.com).